

Рецензія

доцента кафедри менеджменту і економіки спорту
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
кандидата наук з фізичного виховання і спорту,
доцента Вареника Олега Миколайовича
на дисертаційну роботу Лаврова Віталія Олександровича
«Організаційно-управлінські засади розвитку сфери фізичної культури і
спорту в умовах цифрової трансформації»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
017 Фізична культура і спорт (01 Освіта / Педагогіка)

Актуальність обраної теми. Сучасний розвиток сфери фізичної культури і спорту нерозривно пов'язаний з процесами цифрової трансформації, які охоплюють практично всі аспекти життєдіяльності суспільства. Впровадження цифрових технологій в управлінські та організаційні процеси створює нові можливості для оптимізації діяльності, підвищення ефективності, розширення доступності та персоналізації послуг у цій сфері діяльності.

Актуальність дослідження теми «Організаційно-управлінські засади розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації» зумовлена низкою чинників. По-перше, глобальні зміни в цифрових технологіях вимагають перегляду підходів до управління сферою фізичної культури і спорту. Це включає використання сучасних аналітичних інструментів, автоматизованих систем управління та цифрових платформ, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності та стійкості цієї сфери.

По-друге, цифрова трансформація впливає на поведінку споживачів послуг у сфері фізичної культури і спорту. Попит на індивідуалізовані програми, онлайн-навчання та моніторинг фізичної активності зростає, що вимагає адаптації організаційно-управлінських процесів під нові реалії.

Зрештою, актуальність теми підкреслюється завданнями державної політики, спрямованими на поліпшення здоров'я населення та популяризацію фізичної активності. Досягнення цих цілей потребує інтеграції цифрових технологій та ефективного управління на всіх рівнях спортивної галузі.

Таким чином, дослідження даної теми відповідає викликам сьогодення і сприяє розвитку не тільки теоретичних засад, а й практичних рішень для

успішного функціонування як усієї сфери фізичної культури і спорту, так і окремих її складових.

Зв'язок з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Плану НДР НУФВСУ на 2021-2025 роки в межах таких тем: 1.5 «Теоретичні та прикладні основи застосування комунікацій у спортивному менеджменті» (№ державної реєстрації 0121U108293); 1.7 «Теоретико-методологічні засади розвитку кіберспорту та інтелектуальних видів спорту» (номер державної реєстрації 0121U108211). Роль автора дисертаційної роботи, як співвиконавця теми полягав у визначенні чинників, що впливають на функціонування системи управління сферою фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації та розробці моделі вдосконалення організаційно-управлінських умов розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації.

Ступінь обґрунтованості. Дисертаційна робота Лаврова В. О. виконана на досить великому фактичному матеріалі: до соціологічних досліджень було залучено 1175 респондентів, якими стали фахівці сфери фізичної культури і спорту та посадові особи різних рівнів, 12 експертів. Достовірність висновків і результатів, що отримані автором роботи, ґрунтуються на застосуванні методів анкетного опитування, експертних оцінок, математичного аналізу даних з використанням загальноприйнятих критеріїв.

До того ж отримані висновки дисертації конкретні і повністю відповідають зазначеним задачам дослідження. Наукові положення, розроблені дисертантом, базуються виключно на використанні адекватних методів статистичної обробки даних, що підтверджує їх достовірність.

Наукова новизна отриманих результатів дослідження полягає у визначенні сильних і слабких сторін, можливостей та ризиків розвитку сфери фізичної культури і спорту в епоху цифрової трансформації. Запропоновано організаційно-управлінські інструменти, такі як реінжиніринг-структури, механізми створення цифрових платформ та впровадження сучасних рішень для оптимізації процесів і ВІ-аналітики та ін.

Розроблено модель вдосконалення організаційно-управлінських засад розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації, орієнтовану на пришвидшення і прозорість прийняття управлінських рішень на основі комплексної аналітичної інформаційно-комунікаційної системи. До її складу увійшли електронні реєстри спортивних організацій, календар заходів, модулі спортивної медицини тощо. Запропоновано ряд актуальних змін та взято безпосередню участь у розробці проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо визначення загальних засад впровадження та адміністрування публічних електронних реєстрів та інформаційно-комунікаційних систем».

Підтверджено дані щодо значення кібербезпеки в державному управлінні. Розширено дані щодо існуючих організаційних моделей управління сферою фізичної культури і спорту.

Практичне значення результатів дослідження. Практичне значення дисертаційного дослідження полягає в аналізі організаційно-управлінських умов впровадження цифрових технологій у систему управління фізичною культурою і спортом та розробці моделі вдосконалення організаційно-управлінських засад у цій сфері. Запропонована аналітична інформаційно-комунікаційна система, яка включає модулі електронних реєстрів, адміністративно-аналітичні платформи, та інші інструменти які на практиці дозволяють покращити прозорість і ефективність процесів управління.

Результати впроваджені в освітню практику: при викладанні дисциплін «Логістичний менеджмент та адміністрування у спорті» та «Інформаційні технології в кіберспорті» в НУФВСУ. Алгоритм функціонування Аналітичної інформаційно-комунікаційної системи запроваджено у роботу Міністерства молоді та спорту України.

Проєкт змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» створює правову основу для розбудови цифрової інфраструктури сфери ФКіС. Запропонована Модель вдосконалення організаційно-управлінських засад розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації

сприяє підвищенню ефективності управлінських процесів, адаптивності до технологічних змін, прозорості та задоволенню суспільних потреб.

Користувачами запропонованої моделі можуть стати органи державного й місцевого самоврядування, спортивні організації, тренери, спортсмени та фахівці сфери ФКіС. Результати досліджень можуть бути використані на всіх адміністративних рівнях для стабільного розвитку сфери фізичної культури і спорту.

Оцінка змісту дисертації та її основних положень. Структура роботи відображає логічну послідовність та єдність. Дисертаційна робота Лаврова В. О. подана за традиційною схемою, викладена українською мовою на 237 сторінках друкованого тексту і складається з анотації двома мовами, списку публікацій за темою дисертації, змісту, переліку умовних позначень та скорочень, вступу, п'яти розділів та висновків до них, загальних висновків, практичних рекомендацій, списку використаних джерел, 5 додатків. Матеріал дисертації супроводжується 20 таблицями та 27 рисунками. Список використаних джерел складається з 158 найменувань, з яких 36 іноземні.

У **вступі** дисертації висвітлюється актуальність і формулюється наукове завдання, визначається наукова новизна і практична значущість роботи, особистий внесок автора, та зв'язок роботи з науковими планами та темами. Розкривається об'єкт, предмет дослідження та перераховуються методи, що використовувалися. Наведені дані про апробацію роботи та публікації автора за темою дослідження.

У **першому розділі** «Теоретичні основи організаційно-управлінської діяльності сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації» здійснено аналіз основних дефініцій дослідження та представлено результат проведеного дисертантом аналізу літературних джерел, у яких висвітлено особливості організації управління розвитком сфери фізичної культури і спорту в умовах впровадження цифрових технологій. Автором запропоновано власне визначення поняття «цифрова трансформація». Проаналізовано нормативно-правове середовище функціонування суб'єктів фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації. Окреслено організаційну структуру

управління сферою фізичної культури і спорту в Україні, визначено роль і місце цифрових технологій в організаційно-управлінській діяльності сфери фізичної культури і спорту.

Виділено ряд проблем, які на сьогодні потребують комплексного вирішення: формування інноваційного нормативно-правового забезпечення управлінської діяльності в сфері фізичної культури і спорту; модернізація нормативно-правового регулювання з питань цифрового розвитку; переведення взаємодії суб'єктів сфери та управлінських функцій у цифровий формат через впровадження сучасних засобів інформатизації, розробку механізмів забезпечення їх ефективного функціонування, захисту даних.

У **другому розділі** «Методи та організація дослідження» обґрунтовано вибір та структуру методологічного апарату дослідження, описано його часові етапи. Дисертантом було застосовано загальнотеоретичні методи дослідження - аналіз та узагальнення літературних джерел та документальних матеріалів, системний аналіз, порівняння та зіставлення, SWOT- аналіз, метод моделювання, соціологічні методи та спеціальні методи математичного аналізу даних.

У **третьому розділі** «Аналіз сучасного стану організаційно-управлінської діяльності у сфері фізичної культури і спорту та напрями її розвитку в умовах цифрової трансформації» здійснено аналіз досвіду організаційно-управлінського забезпечення сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації в найбільш розвинених країнах світу та окреслено організаційно-управлінські умови його адаптації та застосування в Україні. Вивчено та систематизовано передумови створення Аналітичної інформаційно-комунікаційної системи сфери фізичної культури і спорту.

Окреслено організаційно-управлінська структура сфери фізичної культури і спорту в нашій державі. Проведено SWOT-аналіз технологій управління сферою фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації, спрямований на вироблення стратегій різного рівня з урахуванням впливу на розвиток об'єкта дослідження низки зовнішніх і внутрішніх факторів. У ході дослідження були розглянуті показники

макросередовища та мікросередовища, що мають високу ймовірність впливу (як позитивного, так і негативного) на управлінські процеси.

Проведено соціологічне дослідження (анкетування) 1175 респондентів, що представляють організації, які прямо, чи опосередковано впливають на діяльність фізкультурно-спортивних організацій. Проведено експертне опитування фахівців, визначено пріоритетність впровадження цифрових проєктів у сфері фізичної культури і спорту.

Намічено шляхи вдосконалення організаційно-управлінських умов розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації в Україні. Обґрунтовано комплекс організаційних та управлінських заходів, необхідних для забезпечення сталого розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації. Отримані статистичні дані що дозволяють оптимізувати процес формування загальної концепції розвитку організаційно-управлінської структури сфери ФКіС.

Четвертий розділ «Модель удосконалення організаційно-управлінських засад розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації» присвячено систематизації організаційних чинників, що впливають на структуру та безпосередній побудові моделі системи заходів, які покликані покращити організаційні процеси, підвищити ефективність функціонування суб'єктів фізичної культури і спорту, забезпечити доступність послуг та сприяти розвитку конкурентоспроможності сфери на національному й міжнародному рівнях. Запропоновано технологію проведення реінжинірингу організаційно-управлінської структури державної сфери ФКіС, упровадження сучасних цифрових рішень для оптимізації управлінських процесів, а також переходу на цифрову взаємодію між Мінмолодьспорту та суб'єктами сфери фізичної культури і спорту.

Запропонована модель має чітку логічну структуру, містить основні блоки управлінських дій, направлених на її реалізацію та включає: необхідні передумови, принципи та підходи, цільовий блок, змістовий блок, що базується на аналітичній інформаційно-комунікаційній системі сфери фізичної культури і

спорту та організаційно-технологічний блок, а також очікуваний результат-підвищення ефективності організаційно-управлінських процесів.

Як основу моделі представлено структуру аналітичної інформаційно-комунікаційної системи сфери фізичної культури і спорту, запропонованої для створення інтегрованої платформи для збору, обробки, зберігання та аналізу даних, забезпечення прозорості та ефективності процесів державного управління у сфері ФКиС. Охарактеризовано особливості часткового впровадження та використання окремих компонентів цієї системи, що вже в експериментальному режимі використовуються на практиці та викладено очікувані результати від повного її впровадження.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» дисертантом логічно підведені підсумки проведених досліджень. . Отримано абсолютно нові наукові дані, а також такі, що набули подальшого розвитку, підтвердили і доповнили наявні наукові розробки. Значна частина тез і положень науково обґрунтовано, а інші окреслюють шляхи подальших досліджень.

Завершують роботу **висновки й практичні рекомендації**, які повною мірою відповідають поставленій меті і завданням роботи і логічно впливають з проведених досліджень.

Відповідно до Рекомендацій МОН України №1/11-8681 від 15.08.2018 щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення у наукових роботах дисертаційна робота Лаврова В. О. пройшла антиплагіатну експертизу з використанням програми «Strike Plagiarism» та подальшим її експертним аналізом, порушень академічної доброчесності не виявлено.

Основні положення дисертації пройшли достатню апробацію. Вони достатньою мірою викладені в 13 наукових публікаціях: 4 статті у наукових виданнях із переліку наукових фахових видань України; 6 публікацій апробаційного характеру, 3 публікації, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Робота добре ілюстрована значною кількістю табличного й графічного матеріалу, викладена грамотною літературною мовою. Стиль подання

матеріалу робить його доступним не тільки вузькому колу дослідників, але й широкому колу користувачів: студентам, магістрантам вузів фізичного виховання й спорту, фахівцям-практикам.

Незважаючи на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Лаврова В. О., хотілося б деякі питання з'ясувати в ході дискусії:

1. У роботі наголошено, що «спрощенням системи управління фізичною культурою і спортом в Україні може стати приведення до єдиної організаційно-правової форми деяких типів спортивних організацій». Водночас відсутнє обґрунтування того, яка саме організаційно-правова форма є найбільш прийнятною для фізкультурно-спортивних організацій в умовах цифрової трансформації. Доцільно уточнити критерії вибору та переваги такої форми з огляду на забезпечення ефективного управління, прозорості діяльності та інтеграції в цифрові інформаційні системи.

2. Вами визначено поняття системи управління сферою фізичної культури і спорту та окреслено її основні функції. Водночас доцільним є представлення цих понять у контексті сучасних викликів і можливостей, пов'язаних із цифровою трансформацією.

3. В роботі представлено опис Аналітичної інформаційно-комунікаційної системи сфери ФКіС, проте не розкрито, яким чином забезпечується належний рівень інформаційної безпеки під час передачі персональних даних через API та використання електронного підпису. Це створює питання щодо захисту конфіденційної інформації.

Однак слід відзначити, що вказані зауваження ні в якій мірі не принижують загальної значущості роботи.

Висновок

Дисертаційна робота Лаврова Віталія Олександровича на тему «Організаційно-управлінські засади розвитку сфери фізичної культури і спорту в умовах цифрової трансформації» є самостійним дослідженням, має наукову новизну, практичну цінність, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами,

внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки № 759 від 31.05.2019) і «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами), а її автор, Лавров Віталій Олександрович, заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Рецензент:

доцент кафедри
менеджменту і економіки спорту
Національного університету
фізичного виховання і спорту України
кандидат наук з фізичного виховання і
спорту, доцент

Олег ВАРЕНИК

Вчений секретар
Національного університету
фізичного виховання і спорту
України

Галина МАШЕРЕНКОВА